

Riktlinje för arvode till god man för ensamkommande barn 2022

PROGRAM

Uttrycker värdegrund och önskvärd utveckling av verksamheten.

POLICY

Uttrycker ett värdegrundsbaserat förhållningssätt och principer för vägledning.

STRATEGI

Konkretiserar ett program eller en policy och utgör en grund för Prioritering.

HANDLINGSPLAN

Beskriver konkreta mål och åtgärder.

RIKTLINJER

Säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet vid handläggning och utförande.

Beslutad av Överförmyndarnämnden, den 9 november 2021, § 153

Dokumentansvarig på politisk nivå: Överförmyndarnämnden

Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Verksamhetschef

Sammanfattning

Varje år ses arvodesriktlinjer för ställföreträdarskap över av Överförmyndarnämnden, i syfte att kontrollera huruvida revideringar behöver göras. Detta för att säkerställa likvärdig bedömning i handläggningen.

Gode män har, enligt 12 kap. 16 § Föräldrabalken, rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som är nödvändiga för att utföra uppdraget. Överförmyndarhandläggarna beslutar om arvode och ersättning på delegation från Överförmyndarnämnden utifrån lagstiftning och riktlinjer. Det är av vikt att poängtera att ställföreträdare inte är anställda av Örebro kommun utan utför sitt uppdrag för barnets räkning. Sveriges Kommuner och Regioner (fortsättningsvis SKR) publicerade 2018 ett cirkulär om arvode till förmyndare, gode män och förvaltare, där de beskriver att godmansuppdrag till stor del är ett ideellt uppdrag. Detta innebär att arvode inte kan jämföras med lön; att god man inte kan få ersättning för förlorad arbetsinkomst; och ej heller ersättning för allt hen utför åt sin huvudman.

Varje månad ska gode män lämna en redogörelse över vad som under föregående månad skett i uppdraget. Har uppdraget varat i 1-15 kalenderdagar betalas månadsarvodet ut för halv månad. Om uppdraget varat i 16 kalenderdagar eller mer, arvoderas god man för hel månad. Under asylprocessen ges ett arvode om 3 % av gällande prisbasbelopp. Efter asylprocessen, om barnet får uppehållstillstånd, arvoderas god man på samma nivå som under asylprocessen fram till den dag då barnet blir utskriven till kommunen. Därefter är arvodet 2 % av gällande prisbasbelopp. Anledningen till det förändrade arvodet är att god mans huvuduppgift - att företräda barnet under asylprocessen - är avslutad och en särskilt förordnad vårdnadshavare ska utses.

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
2. Ställföreträdare har rätt till arvode	5
3. Vad får god man arvode för?	5
3.1. Exempel på vad som ingår i uppdraget	5
4. Arvodesnivåer	6
4.1. Arvode under asylprocessen	6
4.2. Arvode efter uppehållstillstånd	6
4.3. Om barnet flyttar	6
4.4. Barnet försvinner	7
4.5. Vid avvisningsbeslut	7
4.6. Ersättning för utgifter	7
4.7. Ersättning för resor	7
5. Beslut om arvode och ersättning	7
5.1. Redovisning	7
5.2. Utbetalning.....	7
6. Referenser	8

1. Inledning

Varje år ses arvodesriktlinjer för ställföreträdarskap över av Överförmyndarnämnden, i syfte att kontrollera huruvida revideringar behöver göras. Detta för att säkerställa likvärdig bedömning i handläggningen.

2. Ställföreträdare har rätt till arvode

Gode män har enligt 12 kap. 16 § Föräldrabalken (1949:381), rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Överförmyndarkansliet beslutar om arvode och ersättning på delegation från Överförmyndarnämnden utifrån gällande lagstiftning och riktlinjer. Huvudregeln är att huvudmannen betalar arvode och ersättning till ställföreträdare enligt Föräldrabalken. Kommunen står för arvode och ersättning till ställföreträdare, samt skatt och avgifter om huvudmannens inkomster före skatt är mindre än 2,65 gånger prisbasbeloppet eller om huvudmannens tillgångar är mindre än två gånger prisbasbeloppet. Då ensamkommande barn i princip aldrig har några tillgångar, innebär detta att kostnaden för sådant godmanskap vilar på kommunen.

Varje månad ska gode män lämna en redogörelse över vad som under föregående månad skett i uppdraget. För att ställföreträdare ska vara berättigade till arvode krävs att de fullföljt uppdraget under aktuell period, i annat fall kan Överförmyndarnämnden besluta om sänkt arvode. Att vara ställföreträdare är till stor del ett ideellt uppdrag med rätt till visst arvode. Ställföreträdare är inte anställda av Örebro kommun – de utför sitt uppdrag för barnets räkning.

3. Vad får god man arvode för?

Godmanskap är i huvudsak ett ideellt uppdrag som till viss del arvoderas, detta skriver Sveriges kommuner och regioner (SKR) i cirkulär 18:7. Arvode kan därmed inte jämföras med lön, ej heller kan god man få ersättning för förlorad arbetsinkomst eller ersättning för allt som utförts i uppdraget.

I schablonarvodet ingår det mesta en god man gör som företrädare för barnet. Schablonarvodet inkluderar även lokala resor och omkostnader. Merparten av de uppgifter som god man har att utföra sker både under och efter asylprocess, se förteckning nedan.

3.1. Exempel på vad som ingår i uppdraget

FÖRE	Ansöka om uppehållstillstånd
FÖRE	Ansöka om bidrag från Migrationsverket.
FÖRE	Närvara vid asylutredning och andra möten på Migrationsverket.
FÖRE & EFTER	Närvara vid möten hos det offentliga biträdet.
FÖRE & EFTER	Medverka vid utredning gällande barnets boende och samtycka till placering.
FÖRE & EFTER	Ansöka om bistånd och eventuellt insatser från socialtjänsten.
FÖRE & EFTER	Se till att utbetalade ersättningar kommer barnet till godo.

FÖRE & EFTER	Förvalta barnets tillgångar, t.ex. dagersättning och andra bidrag.
FÖRE & EFTER	Företräda barnet om det utsätts för brott/begår brott.
FÖRE & EFTER	Boka en inledande hälsoundersökning och vid behov av ytterligare vård se till att barnet får denna hjälp.
FÖRE & EFTER	Företräda barnet vid hälso-, sjuk- och tandvård.
FÖRE & EFTER	Företräda barnet vid köp av varor och tjänster.
FÖRE & EFTER	Se till att barnet får en fungerande skolgång.
FÖRE & EFTER	Närvara på utvecklingssamtal i skolan.
FÖRE & EFTER	Besluta om skolresor.
EFTER	Folkbokföra barnet.
EFTER	Närvara vid ansökan om ID-kort hos Skatteverket.
EFTER	Öppna bankkonto åt barnet.
EFTER	Teckna hyreskontrakt.
FÖRE & EFTER	Hjälpa barnet att få kontakt med föräldrar och släktingar, om barnet så vill.
FÖRE & EFTER	Redovisa uppdraget till Överförmyndarkansliet.
FÖRE & EFTER	Meddela Överförmyndarkansliet om barnet flyttar till annan kommun och om uppehållstillstånd beviljas.

4. Arvodesnivåer

Arvode utbetalas per halv respektive hel kalendermånad. Har uppdraget varat i 1-15 kalenderdagar betalas månadsarvode ut för halv månad. Helt månadsarvode utgår då uppdraget varat 16 kalenderdagar eller mer.

4.1. Arvode under asylprocessen

Under asylprocessen ges ett förhöjt arvode om 3 % av gällande prisbasbelopp. År 2022 motsvarar detta 1 449 kr för helt månadsarvode och 725 kr för halvt månadsarvode.

4.2. Arvode efter uppehållstillstånd

Efter asylprocessen, om barnet får uppehållstillstånd, arvoderas god man på samma nivå som under asylprocessen fram till den dag då barnet blir utskriven till kommunen. Därefter är arvode 2 % av gällande prisbasbelopp vilket innebär att arvode för hel kalendermånad uppgår till 966 kr och halvt månadsarvode till 483 kr. Anledningen till det förändrade arvodet är att god mans huvuduppgift - att företräda barnet under asylprocessen är avslutad och en särskilt förordnad vårdnadshavare ska utses.

God man är skyldig att meddela Överförmyndarkansliet om barnet får uppehållstillstånd. Om god man underlåter sig att lämna sådan information kan hen bli återbetalningsskyldig för det belopp som felaktigt utbetalats.

4.3. Om barnet flyttar

Om barnet flyttar till en ny kommun är det överförmyndaren i den nya kommunen som betalar ut arvode till god man enligt sina bestämmelser, vilka kan skilja sig från

arvodesriktlinjerna i Örebro kommun. Samma princip gäller de barn som flyttar från annan kommun till Örebro kommun.

4.4. Barnet försvinner

God man finns kvar i uppdraget i två månader efter att barnet avvikit och har rätt till det förhöjda arvodet motsvarande 3 % av prisbasbeloppet. Om barnet fortfarande är försvunnen efter två månader ska god man begära sig entledigad. Vid de tillfällen som barnet avviker men fortfarande har kontakt med god man fortsätter dock förordnandet utifrån att rätten till god man även omfattar de barn som avvikit, förutsatt att de fortfarande befinner sig i Sverige.

4.5. Vid avvisningsbeslut

Om barnets ansökan om uppehållstillstånd avslås anses asylprocessen fortsätta. God man får då det förhöjda månadsarvodet motsvarande 3 % av prisbasbeloppet. Arvoderingen sker fram till den dag avvisningsbeslutet verkställs.

4.6. Ersättning för utgifter

Ersättning för vanligt förekommande utgifter till exempel telefonsamtal, porto, kopiering, parkering, lokala resor, pärmar, kuvert och papper är inkluderade i schablonersättningen.

4.7. Ersättning för resor

Ersättning för lokala resor ingår i schablonersättningen.

Om god man är kallad till möte på annan ort ska ställföreträdaren i god tid innan mötet kontakta Överförmyndarkansliet och inkomma med underlag som styrker mötet och dess syfte. Om överförmyndarhandläggare då bedömer att mötet är av sådan karaktär att det ingår i gode mannens uppdrag fattar denne ett resebeslutet. Resebeslutet innefattar tågresa samt eventuell anslutningstrafik. Om det föreligger särskilda skäl till resa i egen bil kan milersättning utbetalas, sådan bedömning och beslut fattas av överförmyndarhandläggare.

Vid resor till annan ort avseende möten som är skäligen påkallade för uppdragets fullgörande, exempelvis asylutredning på Migrationsverket, möte med offentligt biträde, medicinska åldersbedömningar eller resa till ambassad utgår även ett extra arvode om 1 000 kr. Observera att barnets resa inte bekostas av Överförmyndarnämnden.

5. Beslut om arvode och ersättning

5.1. Redovisning

Gode män ska lämna redogörelse och underlag för arvode mellan den 1:a - 5:e varje månad. Där ska redovisas vad som skett i uppdraget under den månad redovisningen avser.

5.2. Utbetalning

Arvode utbetalas samma månad som redogörelsen lämnats in till kansliet, under förutsättning att redogörelsen är komplett och inlämnad i tid, se ovan.

6. Referenser

Föräldrabalken (1943:381) [FB]. Stockholm: Sveriges riksdag.

Lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn. Stockholm: Sveriges riksdag.

Sveriges Kommuner och Regioner (2018). God man för ensamkommande barn. Hämtad 16 november 2020, från Sveriges Kommuner och Regioner, <https://skl.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/ensamkommandebarnochunga/overformyndaregodman/godmanensamkommandebarn.3609.html>

Sveriges Kommuner och Landsting (2018). Arvoden och ersättningar till förmyndare, gode män och förvaltare (Cirkulärnr: 18:7). Hämtad 16 november 2020 från Sveriges Kommuner och Regioner, <https://skr.se/tjanster/merfranskr/cirkular/cirkular/2018/arvodenochersattningartillformyndaregodemanochforvaltare.25594.html>